

Ministru kabinets

Latvijas finanšu sektora jaunumi

Nr. 7, 2018. gada 26. novembris

Māris Kučinskis

Latvijas Republikas
Ministru prezidents

Vadības paziņojums

Viena no manas valdības prioritātēm ir finanšu noziegumu apkarošana, panākot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu. Latvijas valsts iestādes cieši sadarbojas ar privāto sektoru, lai samazinātu riskus finanšu pakalpojumu nozarē, pārtrauktu darījumu veikšanu ar augsta riska čaulu veidojumiem un nodrošinātu labāku piekļuvi informācijai par patiesā labuma guvējiem. Mana valdība ir izveidojusi pamatu, ar ko valsts iestādes var strādāt, lai nodrošinātu Latvijas uzplaukumu kā atvērtai, konkurētspējīgai ekonomikai un tiesiskai valstij.

Šajā izdevumā:

- Reitingu aģentūra "DBRS" apstiprina Latvijas kredītreitingu līdzšinējā "A" līmenī.
- Banku sektora jaunie biznesa modeļi: finanšu institūcijas aktīvi pievēršas ES un EEZ klientiem, atsakoties no lielākās daļas klientu ārpus šīs ekonomiskās zonas.
- Latvijas banku sektora transformācija – ārvalstu noguldījumu apjoms turpina samazināties.
- Latvija – eiro zonas līdere moderno maksājumu jomā.

Pārmaiņas finanšu sektorā

"DBRS" apstiprina Latvijas kredītreitingu "A" līmenī, nosakot stabilu nākotnes perspektīvu

Reitingu aģentūra "DBRS Ratings" saglabājusi Latvijas ilgtermiņa kredītreitingu ārvalstu un vietējā valūtā "A" līmenī, bet īstermiņa reitings saglabāts "R-1" līmenī. Abiem kredītreitingiem atkārtoti apstiprināta stabila nākotnes perspektīva.

Lēmums saglabāt reitingus pašreizējā līmenī pieņemts, jo Latvijā tiek īstenota stabila makroekonomikas politika, tostarp pieņemti saprātīgi lēmumi fiskālajā jomā un valsts parāda līmenis ir zems. Latvijai ir arī institucionālie ieguvumi no dalības Eiropas Savienībā un eirozonā. DBRS vērtējumā Latvijai ir stabila pozīcija esošajā reitingā. Reitingu uzlabošanu varētu veicināt Latvijas valdības centieni, valsts finanšu sistēmas nostiprināšana un vietējās ekonomikas vājo posmu novēršana. Vidējā termiņā reitingus pozitīvi var ietekmēt arī reformas ienākumu un produktivitātes līmeņa nodrošināšanai atbilstoši partneriem eirozonā.

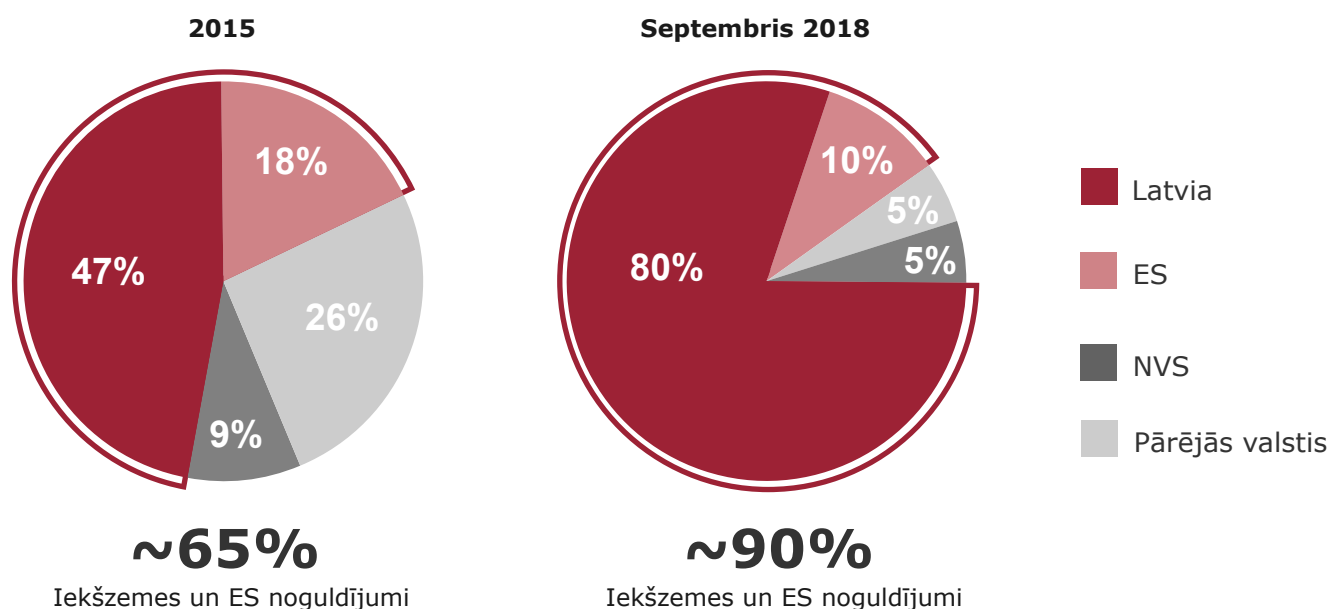
FKTK īstenotā jauno biznesa modeļu ieviešana banku sektorā ir noslēguma fāzē

Gada sākumā Finanšu un kapitāla tirgus komisija (FKTK) deva uzdevumu Latvijas bankām samazināt ārvalstu klientu noguldījumu īpatsvaru. Bankas ir veikušas būtisku ārvalstu klientu noguldījumu samazinājumu, sākot dominēt **iekšzemes (80%) un Eiropas Savienības valstu (10%) noguldījumiem.**

Līdz ar jauno risku mazināšanas pieeju, Latvijas banku sektors šobrīd ir aktīvi pievērsies ES un EEZ klientu piesaistei, atsakoties no lielākās klientu daļas ārpus šīs ekonomiskās zonas. Pamatā izvēlētie darbības virzieni ir klasiskie banku pakalpojumi, attīstot jaunus klientu sasniegšanas kanālus (t.sk. FinTech sniegtās iespējas) gan iekšzemē (mazo un vidējo uzņēmumu aktīvāka kreditēšana), gan Baltijas telpā un pārējās ES valstīs.

FKTK informē, ka bankas ir aktīvi rīkojušās, lai meklētu jaunas biznesa pieejas un iestrādātu jaunus modeļus savās darbības stratēģijās. Banku nākotnes darbības rezultāti parādīs izvēlēto biznesa pieeju piemērotību jaunajiem apstākļiem un spēju absorbēt pārmaiņu perioda radītās sekas.

Noguldījumu ģeogrāfiskā struktūra

Uzzināt vairāk

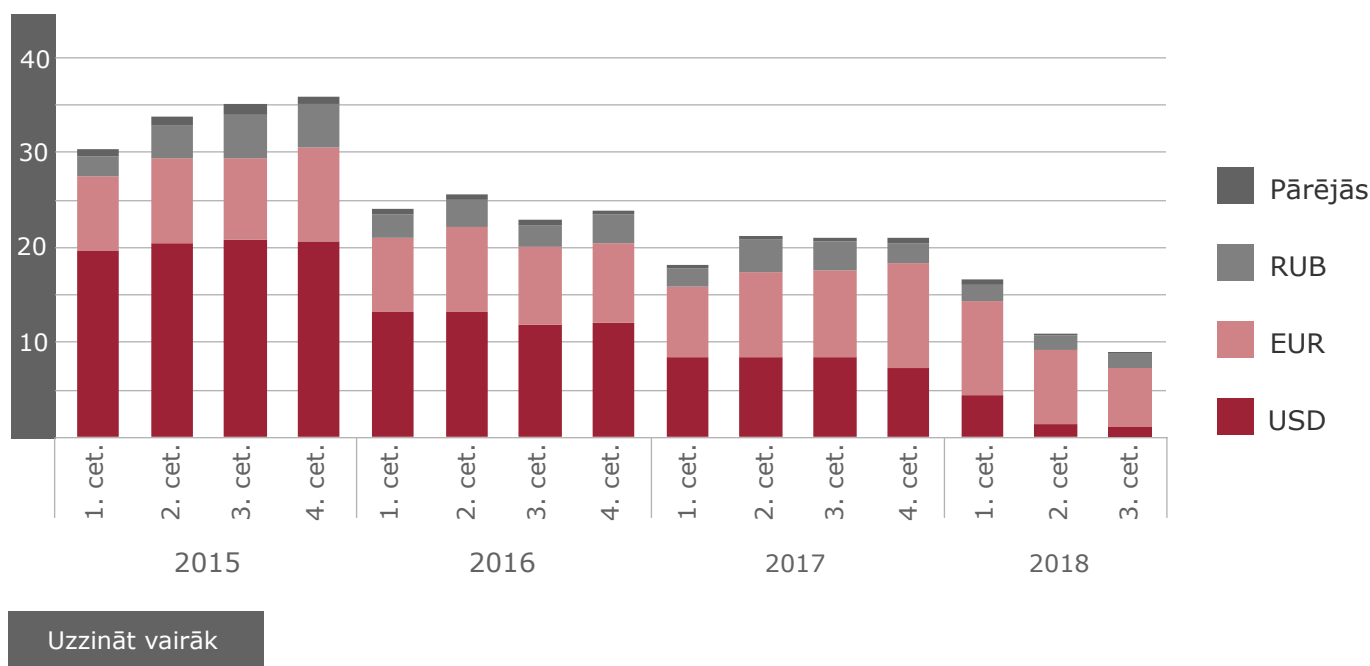
Latvijas banku sektora transformācija

Latvijas banku sektorā kopumā ir paveikts pašattīrīšanās process, atsakoties no pārāk riskantā ārvalstu klientu segmenta. Nepilna gada laikā teju par pusi samazināts ārvalstu noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos, 2018. gada septembrī – 20,5% (2017. gadā – 39,9%). Pakāpeniski ārvalstu klientu noguldījumu segmentā vērojama stabilizācija 20% apmērā. Noguldījumu īpatsvars no ārpus ES ekonomiskās zonas ir samazinājies no 25% 2017. gada septembrī līdz 10% 2018. gada septembrī.

Samazinājies ne tikai riskanto noguldījumu apmērs, bet arī ārvalstu klientu maksājumu apmērs. Maksājumi būtiski saruka jau 2016. gadā, kad tika pastiprināti NILLTFN riska mazināšanas pasākumi. Salīdzinot šī gada trešo ceturksni ar 2015. gada attiecīgo periodu, ASV dolāru maksājumi Latvijas bankās ir mazinājušies vairāk nekā 10 reizes, līdz ar to par dominējošo maksājumu valūtu Latvijas finanšu sektorā aizvien nostiprinoties eiro.

Minētie notikumi nav negatīvi ietekmējuši Latvijas iekšzemes noguldījumus, kuri pēdējos gados turpina pieaugt.

Ārvalstu klientu izejošie maksājumi valūtu dalījumā, miljardi eiro

NILLTF risku pārvaldība un darbības atbilstība

Kontroles dienests organizē augsta līmeņa semināru tiesībaizsardzības iestādēm par korupcijas un naudas atmazgāšanas novēršanu

No 27. līdz 30. novembrim Valsts administrācijas skola sadarbībā ar Kontroles dienestu rīko augsta līmeņa semināru par korupcijas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietu izmeklēšanu, noziedzīgi iegūtas mantas meklēšanu un konfiskāciju. Seminārā galvenais uzsvars vērsts uz aktīvas diskusijas organizēšanu starp vietējiem un ārvalstu ekspertiem un vienotas izpratnes veidošanu par efektīvu Latvijai raksturīgo finanšu noziegumu izmeklēšanu, kā arī galveno prioritāšu noteikšanu 2019. gadam.

Semināra ietvaros ar savu pieredzi dalīsies ārvalstu eksperti:

- **Jehuda Šafers (Yehuda Shaffer)** – bijušais Izraēlas Kontroles dienesta priekšnieks un Izraēlas Ģenerālprokurora vietnieks finanšu noziegumu jautājumos, kā arī Izraēlas "Moneyval" delegācijas vadītājs līdz 2018. gadam, šobrīd eksperts noziedzīgi iegūtu līdzekļu un terorisma finanšu novēršanas jautājumos, apmāca arī MONEYVAL valstu novērtēšanas ekspertus FATF standartu piemērošanā;
- **Žans-Bernārd Šmids (Jean-Bernard Schmid)** – Šveices prokurors finanšu un korupcijas noziegumu apkarošanas jautājumos.

Finanšu sektora attīstība

Latvija – eiro zonas līdere moderno maksājumu jomā

Latvija kā pirmā eiro zonā ieviesa ātros maksājumus jeb zibmaksājumus. Šobrīd jau vairāk nekā 90% Latvijas komercbanku klientu ir pieejami šie inovatīvie starpbanku pārskaitījumi. Gandrīz gadu pēc zibmaksājumu ieviešanas to skaits Eiropas platformā, kas apvieno 12 valstis, pārsniedzis 5 miljonus (oktobrī atsevišķās dienās pārsniedzot 100 000 maksājumu).

AS "Swedbank" ir ieviesusi zibmaksājumus, kas nu pieejami starp triju lielo komercbanku – AS "Citadele banka", AS "SEB banka" un AS "Swedbank" – klientiem, kā arī starp šo komercbanku klientiem un tām finanšu institūcijām, kas citās eiro zonas valstīs ievieš zibmaksājumus, t. sk. Latvijas Banku.

Turpinoties zibmaksājumu attīstībai, gaidāms, ka komercbankas un finanšu nozares uzņēmumi jau tuvākajā laikā piedāvās saviem klientiem iespēju veikt šos maksājumus, izmantojot mobilā tālruņa numuru.

[Uzzināt vairāk](#)

Valsts kase pabeidz 2018. gada aizņemšanās plānu – 2018. gada 3. ceturksnī

2018. gada 3. ceturksnī Valsts kase emitēja eiroobligācijas par kopējo summu 350 miljoni eiro. Tādējādi ir nodrošināti resursi gan šā gada finansēšanas vajadzībām, gan nākamā gada pirmajā pusē plānotajai valsts parāda atmaksai.

Šajā periodā notika arī regulāras valsts vērtspapīru izsoles iekšējā tirgū, piedāvājot investoriem iegādāties 5 gadu obligācijas, kopējam pieprasījumam daudzscenu izsolēs četras reizes pārsniedzot piedāvājumu.

[Uzzināt vairāk](#)

Finanšu nozares asociācijas kreditēšanas indekss

Laika posmā no 2015. līdz 2018. gadam būtiski augusi uzņēmumu spēja un vēlme aizņemties, liecina Finanšu nozares asociācijas kreditēšanas indekss uzņēmējdarbības segmentā. Šajā periodā kreditēšanas indekss uzņēmumiem kāpis vairāk nekā divas reizes straujāk nekā privātpersonām. Tiesa, tāpat kā Latvijas iedzīvotāji, arī uzņēmumi joprojām ir piesardzīgi optimistiski, un spēja aizņemties kopumā ir lielāka nekā vēlme izmantot aizņēmumu.

[Uzzināt vairāk](#)

Informācijas sniedzēji

Ministru kabinets

Valsts kanceleja

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu
legalizācijas novēršanas dienests

[Visu ziņu arhīvs pieejams šeit](#)